

Rigsdagstidende.

1852. — Forhandlingerne paa Folkethinget. № 285.

Tredie Session.

84de Møde.

Tirsdagen den 24de Februar.

(Forts.)

David (fortsat): Det forekommer mig imidlertid at være indlysende efter det Foredrag, som Ministeren holdt, at han antager, at efter §§ 4, 5 og 6 vil han med Hensyn til slige Bevillingers Meddelelse være mere bunden, end han hidtil har været, og derpaa maa jeg ogsaa troe, at han i Særdeleshed grundede den Erklæring, at han anseer Friheden, at blive mere udvidet ved denne Lov paa Landet, men at derimod Friheden ikke vil blive udvidet i Kjøbstæderne, men tvertimod indskrænket. Jeg kan ikke nægte, at, dersom dette er Opfatningen af § 8, og jeg tilstaaer, at jeg ogsaa har opfattet den saaledes, saa forekommer det mig meget tvivlsomt, om der virkelig kan siges, at være steet et Skridt til Industriens Fritgivelse ved den Lov, som nu foreligger for os, naar § 2 skal beholdes saaledes, som den nu er affattet, at det nemlig kun skal være tilladt at opføre Møller, naar man derpaa vil formale til eget Husholdningsforbrug og til Kreaturføde, men at en saadan Tilladelse derimod ikke er givet, og efter de andre Bestemmelser i Loven ikke kan ventes ifølge Bevilling, hvor Tællen er om at forbinde Mølleværk med en anden Industrie, med Hensyn til hvilken dog Brugen af eget Mølleværk er naturlig, og hvor de Indskrænkninger, som man enten vil bibeholde eller endog forøge, maae ansees for unaturlige og til Hinder for Industriens Udvikling. Jeg troer ikke, at man behøver at nære overdreven fri Anskuelse af Industriesforholdene, for at sige dette, hvor Indskrænkningen er unaturlig; thi hvad er mere unaturligt, end at en Mand, som ved Valget af det

den, som Brændeviinsbrænderen er det, der frit vælger den Kornsort, hvoraf han vil brænde, og der i hans hele øvrige Fremgangsmaade ogsaa er aldeles ubunden, men der derimod med Hensyn til, hvorledes hans Korn skal bringes i den Tilstand, at det kan komme i Gjæring, med Hensyn til denne ene Deel af sin Virksomhed, som er nødvendig for den hele Processes Skyld, skal være tvungen til at lade den udføre af en Anden; thi det tør han ikke paa nogen som helst Maade selv besfatte sig med. Jeg skal ikke nægte, at, saaledes som Loven foreligger, anseer jeg den ikke for at være i den frie Udviklings Interesse, som Enhver maa ønske (Hør!), selv om han med Hensyn til Industriens Fritgivelse i det Hele taget kan nære en videre eller ikke saa vidt gaaende Anskuelse. Jeg maa derfor meget anbefale Thinget at tage under Overveielse, hvad der ogsaa glæder mig, at Indenrigsministeren anseer for det Rigtige, om ikke § 2 burde restitueres saaledes, som den var i det oprindelige Lovudkast (Hør!).

Jeg skal derimod ikke nægte, at jeg ret vel indseer, hvad Bigtighed denne Sag har ikke blot for de Personer, som nu beskæftige sig med Mølleæringen, men at dertil ogsaa er knyttet en almindelig Pengeinteresse, idet en stor Deel Capitalister have deres Capitaler udsatte med Sikkerhed i Møllerne, og at man derfor saameget mindre her bør gaae letfindig eller eenfaldig tilværks. Men jeg troer heller ikke, at man kan bebreide Lovgivningen, at have gjort dette. Der kan være forskellige Meninger, om en kortere eller længere Tid skal indrømmes som Overgangsperiode, indtil Friheden ganske kan indtræde, og de særegne Byrder, som paahvile Mølleæringen, bortfalde; men jeg troer, at man i det Hele vil billige, at en saadan ikke for kort Overgangsperiode bliver